

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

9. märts 2006^{*}

Kohtuasjas C-293/04,

mille esemeks on EÜ artikli 234 alusel Gerechtshof te Amsterdami (Madalmaad) 14. juuni 2004. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 9. juulil 2004, menetluses

Beemsterboer Coldstore Services BV

versus

Inspecteur der Belastingdienst — Douanedistrict Arnhem,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees C. W. A. Timmermans, kohtunikud J. Makarczyk (ettekandja), R. Schintgen, R. Silva de Lapuerta ja G. Arestis,

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

kohtujurist: J. Kokott,
kohtusekretär: R. Grass,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades märkusi, mille esitasid:

- Beemsterboer Coldstore Services BV, esindaja: *advocaat* Jan van Nouhuys,

- Inspecteur der Belastingdienst — Douanedistrict Arnhem, esindaja: G. Wijngaard,

- Madalmaade valitsus, esindajad: H. G. Sevenster ja C. Wissels,

- Itaalia valitsus, esindaja: I. M. Braguglia, keda abistas *avvocato dello Stato* G. Albenzio,

- Euroopa Ühenduste Komisjon, esindaja: X. Lewis, keda abistas advokaat F. Tuytschaever,

olles 8. septembri 2005. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307; edaspidi „tolliseadustik“), nii algses redaktsioonis kui selle Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. novembri 2000. aasta määrusega (EÜ) nr 2700/2000 (EÜT L 311, lk 17; ELT eriväljaanne 02/10, lk 239) kehtestatud redaktsioonis, artikli 220 lõike 2 punkti b tõlgendamist.

- 2 Need küsimused esitati vaidluses, milles pooled olid Madalmaade äriühing Beemsterboer Coldstore Services BV (edaspidi „Beemsterboer“) ja Inspecteur der Belastingdienst — Douanedistrict Arnhem (edaspidi „inspektor“) ning mis puudutas imporditollimaksu tollivormistusjärgset sissenõudmist.

Õiguslik raamistik

Tolliseadustik

- 3 Tolliseadustiku artikli 220 algne redaktsioon sätestab:

„1. Kui tollivõlast tuleneva maksusumma kohta ei ole arvestuskannet tehtud kooskõlas artiklitega 218 ja 219 või kanne on tehtud tollivõla tekkimisel seaduse

alusel tasumisele kuuluva tollimaksu summast väiksema summa kohta, tehakse tasumisele kuuluva või tasuda jääva tollimaksu summa kohta arvestuskanne kahe päeva jooksul alates kuupäevast, kui toll olukorrast teada saab ning kui tollil on võimalik tollivõla tekkimisel tasumisele kuuluv maksusumma välja arvutada ja võlgnik määrata (järelarvestuskanne). Tähtaega võib kooskõlas artikliga 219 pikendada.

2. Välja arvatud artikli 217 lõike 1 teises ja kolmandas lõigus nimetatud juhtudel, ei tehta järelarvestuskannet, kui:

[...]

- b) tasumisele kuuluva tollimaksu summa kohta ei ole tehtud arvestuskannet tolli eksimuse tõttu, mida ei oleks olnud võimalik avastada tasumise eest vastutaval isikul, kes toimis heauskselt ja järgis kõiki kehtivaid sätteid tollideklaratsiooni kohta;

[...]”

- 4 Tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b muudeti alates 19. detsembrist 2000 määrusega nr 2700/2000 ja see on sõnastatud järgmiselt:

„tasumisele kuuluva tollimaksu summa kohta ei ole tehtud arvestuskannet tolli eksimuse tõttu, mida ei oleks olnud võimalik avastada tasumise eest vastutaval isikul,

kes toimis heauskselt ja järgis kõiki kehtivaid sätteid tollideklaratsiooni kohta.

Kui sooduskohtlemine on kaubale määratud halduskoostöö süsteemi alusel, milles osalevad kolmanda riigi asutused, loetakse nende asutuste väljaantud ebaõigeks osutunud sertifikaat eksimuseks, mida ei oleks olnud võimalik esimese löigu kohaselt avastada.

Ebaõige sertifikaadi väljaandmist ei loeta eksimuseks, kui sertifikaat põhineb eksportija esitatud ebaõigetel asjaoludel, välja arvatud juhul, kui on ilmne, et sertifikaadi väljaandnud asutused olid või oleksid pidanud olema teadlikud, et kaup ei vasta sooduskohtlemise kohaldamise tingimustele.

Vastutav isik võib toetuda heausksusele, kui ta saab tõendada, et on asjaomaste kaubandustoimingute ajal nõuetekohaselt hoolitsenud selle eest, et kõik sooduskohtlemise kohaldamise tingimused oleksid täidetud.

Vastutav isik ei saa toetuda heausksusele, kui Euroopa Komisjon on Euroopa Ühenduste Teatajas avaldanud teatise, kus avaldatakse kahtlust, kas abisaav riik kohaldab sooduskohtlemist nõuetekohaselt.”

Euroopa ühenduse ja Eesti Vabariigi vaheline vabakaubandust ja kaubandust puudutavaid küsimusi käsitlev leping

5 18. juulil 1994 allkirjastatud vabakaubandust ja kaubandust puudutavaid küsimusi käsitlev leping ühelt poolt Eesti Vabariigi ja teiselt poolt Euroopa ühenduse, Euroopa

Aatomienergiaühenduse ning Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse vahel (EÜT L 373, lk 2; edaspidi „vabakaubandusleping“) sisaldab protokoll nr 3 (muudetud Euroopa ühenduste ja Eesti Vabariigi vahelise ühiskomitee 6. märtsi 1997. aasta otsusega nr 1/97 (EÜT L 111, lk 1; edaspidi „protokoll nr 3“) mõiste „pärinevad tooted“ definitsiooni ning administratiivse koostöö meetodite kohta.

- 6 Protokoll nr 3 päritolutõendeid käsitlevas V osas sisalduva artikli 16 lõige 1 pealkirjaga „Üldised nõuded“ sätestab, et:

„1. Ühendusest pärinevad tooted saavad importimisel Eestisse ning Eestist pärinevad tooted saavad importimisel ühendusse käesoleva lepingu kohaseid soodustusi, kui esitatakse:

- a) liikumissertifikaat EUR.1 [edaspidi „liikumissertifikaat EUR.1“], mille näidis on toodud lisas 3;

[...]”. [Siin ja edaspidi on osundatud protokoll tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

- 7 Nimetatud protokoll artikkel 17 pealkirjaga „Liikumissertifikaadi EUR.1 väljastamise protseduur“ sisaldab lõiget 3, mis on sõnastatud järgmiselt:

„3. Eksportija, kes taotleb [...]sertifikaadi EUR.1 väljastamist, peab olema igal ajal valmis esitama selle eksportiva riigi tolli nõudmisel, kus [...]sertifikaat EUR.1

väljastatakse, kõik vajalikud dokumendid, mis tõendavad kõnealuste toodete päritolustaatus ja ühtlasi vastavust käesoleva protokolliga teistele nõuetele.”

- 8 Sama protokolliga artikli 28 pealkirjaga „Päritolutõendi ja täiendavate dokumentide säilitamine” lõike 1 kohaselt:

„1. Liikumissertifikaadi EUR. 1 väljastamist taotlenud eksportija säilitab artikli 17 lõikes 3 nimetatud dokumente vähemalt kolm aastat.”

- 9 Protokolliga nr 3 artikkel 32 pealkirjaga „Päritolutõendite kontrollimine” sätestab:

„1. Päritolutõendite järelkontroll toimub pisteliselt või siis, kui importiva riigi tollil tekib põhjendatud kahtlus taoliste dokumentide autentsuse, kõnealuste toodete päritolustaatus või käesoleva protokolliga teiste nõuete täitmise suhtes.

[...]

3. Kontrollimist teostab ekspordiriigi toll. Sel eesmärgil on tollil õigus nõuda mis tahes tõendusmaterjale ja inspekteerida eksportija arveid või viia läbi mis tahes muud kontrolli, mida toll peab vajalikuks.”

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

- 10 Hoogwegt International BV (edaspidi „Hoogwegt”) ostis 1997. aastal Eesti ettevõtjalt AS Lacto Ltd (edaspidi „Lacto”) võipartiisid. Nimetatud partiid deklareeris nende sisenemisel Madalmaadesse Hoogwegti nimel tegutsev tolliagent. Nende kaupade päritoluriigiks, mis lubati soodustariifi kohaldades vabasse ringlusse eespool nimetatud Euroopa ühenduste ja Eesti Vabariigi vahelise vabakaubanduslepingu alusel, oli märgitud Eesti. Või päritolu tõendamiseks oli igale tollideklaratsioonile lisatud Lacto taotluse alusel Eesti tolli poolt välja antud sertifikaat EUR.1.

- 11 2000. aasta märtsis, pärast seda, kui oli saadud teavet pettuse kohta, mis puudutas Euroopa Liidu ja Eesti vahel või turustamist, viis Euroopa Ühenduste Komisjoni poolt loodud delegatsioon koostöös liikmesriigi tolliga läbi vastava uurimise.

- 12 Uurimise käigus tuli ilmsiks, et Lacto ei olnud säilitanud eksporditud või päritolu kinnitavaid algdokumente.

- 13 14. juuli 2000. aasta otsusega tunnistas Tallinna (Eesti) Tolliinspektsioon sertifikaadid EUR.1 kehtetuks ja tühistas need. Lacto poolt Eesti tolliametile esitatud vaide peale tunnistati nimetatud kehtetuks tunnistamise otsus formaalsetel põhjustel ebaseaduslikuks.

14 Kuna või päritolu ei suudetud kindlaks teha, algatas Madalmaade toll Beemsterboeri suhtes tollimaksu tollivormistusjärgse sissenõudmise. Et kaebus, mille Beemsterboer sissenõudmisteate peale esitas, lükkati tagasi, esitas ta hagi eelotsusetaotluse esitanud kohtule.

15 Neil asjaoludel otsustas Gerechtshof te Amsterdam kohtuliku arutamise peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas [...] [tolliseadustiku] artikli 220 lõike 2 punkti b uut redaktsiooni võib kohaldada juhul, kui tollivõlg on tekkinud ning selle tollivormistusjärgne sissenõudmine on toimunud enne nimetatud sätte jõustumist?

2. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, siis kas sertifikaat EUR.1, mille kohta ei saa kinnitada, et see on tõepoolest ebaõige, kuna nende kaupade päritolu, mille kohta sertifikaat välja anti, ei leidnud järelkontrolli käigus kinnitust, samas kui nimetatud kaupadele ei kohaldata sooduskohtlemist just üksnes sellel põhjusel, on „ebaõige sertifikaat” [...] [tolliseadustiku] artikli 220 lõike 2 punkti b uue redaktsiooni tähenduses, ning kui see ei ole nii, siis kas huvitatud pool saab sellele sättele edukalt toetuda?

3. Kui vastus teisele küsimusele on jaatav, siis kes peab tõendama, et sertifikaat anti välja eksportija esitatud ebaõigete asjaolude alusel, või kes peab tõendama, et ametiasutused, kes sertifikaadi [EUR.1] väljastasid, ilmselgelt teadsid või oleksid pidanud teadma, et nimetatud kaubad ei vastanud sooduskohtlemise kohaldamise tingimustele?

4. Kui vastus esimesele küsimusele on eitav, siis kas huvitatud pool saab juhul, kui tagantjärele ei ole võimalik kindlaks teha, et algselt väljastas toll EUR.1 sertifikaadi õigetest alustel, edukalt tugineda [...] [tolliseadustiku] artikli 220 lõike 2 punkti b kuni 19. detsembrini 2000 kehtinud redaktsioonile?"

Eelotsuse küsimused

Esimene küsimus

- 16 Oma esimese küsimusega küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus Euroopa Kohtult, kas määrusega nr 2700/2000 kehtestatud tolliseadustiku redaktsiooni artikli 220 lõike 2 punkti b kohaldatakse tollivõlale, mis on tekkinud ja mille tollivormistusjärgne sissenõudmine algatati pärast nimetatud määruse jõustumist.
- 17 Madalmaade valitsus, inspektor ja Itaalia valitsus on seisukohal, et vastus sellele küsimusele on eitav. Madalmaade valitsus leiab ühenduse materiaaloiguse ajalise kohaldamise norme meelde tuletades, et tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkt b on tavaline materiaaloiguslik säte, millest järeldub, et sellel ei saa olla tagasiulatuvat mõju. Itaalia valitsus toob välja, et tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b uues redaktsioonis kohaldatakse ainult pärast määruse nr 2700/2000 jõustumise kuupäeva ehk 19. detsembrist 2000 tekkinud võlgadele.
- 18 Komisjon teeb ettepaneku vastata esimesele küsimusele jaatavalt ja meenutab, et määruse nr 2700/2000 ettevalmistavates dokumentides olevaid põhjendusi silmas

pidades oli tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b lisatud sätete eesmärk seda teksti pigem täpsustada, kui muuta. Beemsterboeri väitel kujutab tolliseadustiku artikli 220 uus redaktsioon endast enne 19. detsembrit 2000 olemas olnud normi selgemaks muutmist ja seepärast saab seda kohaldada tagasiulatuvalt.

- 19 Siinkohal tuleb meelde tuletada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kohaldatakse üldiselt menetlusnorme nende jõustumise hetkel kõikide pooleliolevate vaidluste suhtes (vt 6. juuli 1993. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-121/91 ja C-122/91: *CT Control (Rotterdam) ja JCT Benelux vs. komisjon*, EKL 1993, lk I-3873, punkt 22; 7. septembri 1999. aasta otsus kohtuasjas C-61/98: *De Haan*, EKL 1999, lk I-5003, punkt 13; 14. novembri 2002. aasta otsus kohtuasjas C-251/00: *Illumitrónica*, EKL 2002, lk I-10433, punkt 29, ja 1. juuli 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-361/02 ja C-362/02: *Tsapalos ja Diamantakis*, EKL 2002, lk I-6405, punkt 19).
- 20 Sellega seoses tuleb märkida, et kuivõrd tolliseadustiku 220 lõike 2 punkt b reguleerib tingimusi, mille puhul vastutav isik ei ole kohustatud tolli eksimuse tõttu tollivormistusjärgselt sissenõutavat imporditollimaksu tasuma, sätestab see materiaaõigusnormi. Seetõttu ei peaks seda sätet põhimõtteliselt kohaldama olukordadele, mis on tekkinud enne sätte jõustumist.
- 21 Sellegipooldest võib ühenduse materiaaõigusnorme erandkorras tõlgendada ka kui enne nende jõustumist tekkinud olukordadele kohaldatavaid, kui selline mõju võib tuleneda nende sõnastusest, eesmärgist või ülesehitusest (vt 12. novembri 1981. aasta otsus liidetud kohtuasjades 212/80–217/80: *Salumi jt*, EKL 1981, lk 2735, punkt 9; 15. juuli 1993. aasta otsus kohtuasjas C-34/92: *GruSa Fleisch*, EKL 1993, lk I-4147, punkt 22, ja 24. septembri 2002. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-74/00 P ja C-75/00 P: *Falck ja Acciaierie di Bolzano vs. komisjon*, EKL 2002, lk I-7869, punkt 119).

- 22 Tuleb märkida, et määruse nr 2700/2000 üheteistkümnenda põhjenduse kohaselt on tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b muutva sättega soovitud määratleda tolli eksimuse ja tasumise eest vastutava isiku heausksuse mõisted sooduskorra erijuhtude jaoks. Niisiis on selle sätte eesmärk ilma materiaalõigust muutmata selgitada eelmainitud mõisteid, mis sisalduvad juba nimetatud artikli algses redaktsioonis ning mida Euroopa Kohtu praktikas on juba varem täpsustatud (vt eelkõige 14. mai 1996. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-153/94 ja C-204/94: Faroe Seafood jt, EKL 1996, lk I-2465, punktid 92 ja 97; 19. oktoobri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-15/99: Sommer, EKL 2000, lk I-8989, punktid 35–37; 11. oktoobri 2001. aasta määrus kohtuasjas C-30/00: Wiliam Hinton & sons, EKL 2001, lk I-7511, punktid 68–73, ja eespool viidatud kohtuotsus Illumitrónica, punktid 42 ja 43).
- 23 Seetõttu tuleb tõdeda, et tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b uuel tekstil on sisuliselt tõlgendav iseloom ja et seda võib kohaldada olukordadele, mis on tekkinud enne selle jõustumist.
- 24 Sellegipoolest ei või materiaalõigusnormi sellise mõju tunnustamine kahjustada ühenduse aluspõhimõtteid, nimelt õiguskindluse ja õiguspärase ootuse põhimõtteid, mille tõttu ühenduse õigusnormid peavad olema selged ja õigustatud isikute jaoks ettenähtavad (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Salumi jt, punkt 10; 10. veebruari 1982. aasta otsus kohtuasjas 21/81: Bout, EKL 1982, lk 381, punkt 13; eespool viidatud kohtuotsus GruSa Fleisch, punkt 22, ja 26. aprilli 2005. aasta otsus kohtuasjas C-376/02: Goed Wonen, EKL 2005, lk I-3445, punkt 33).
- 25 Sellega seoses tuleb märkida, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ), millega muudetakse määrust nr 2913/92, muudetud ettepaneku (dokument KOM

(99)/236 lõplik) artiklist 1 ja põhjendustest tuleneb, et tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b uue teksti eesmärk on õiguskindluse parandamine, reguleerides määramatuse riski jaotumist importija ja süsteemi vahel ning täpsustades tolli kohustusi. Lisaks, nii nagu on märgitud kohtujuristi ettepaneku punktis 32, suurendab uus tekst asjaomase ettevõtja õiguspärase ootuse kaitset tolli eksimuste korral seoses kolmandatest riikidest pärinevate kaupade sooduskohtlemisega.

26 Niisiis ei takista ei õiguskindluse ega õiguspärase ootuse põhimõtte kõnealuse sätte kohaldamist enne selle jõustumist tekkinud olukordadele.

27 Eelnevat silmas pidades tuleb esitatud küsimusele vastata, et tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkt b määrusega nr 2700/2000 kehtestatud redaktsioonis on kohalduv tollivõlale, mis on tekkinud ja mille tollivormistujärgne sissenõudmine algatati enne nimetatud määruse jõustumist.

Teine küsimus

28 Teine küsimus jaguneb kaheks osaks. Küsimuse esimese osas küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt, kas siis, kui nende kaupade päritolu, mille jaoks sertifikaat EUR.1 on välja antud, ei leia järeelkontrolli käigus enam kinnitust, on tegemist „ebaõige sertifikaadiga” tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkt b tähenduses

määrusega nr 2700/2000 kehtestatud redaktsioonis. Oma küsimuse teise osaga küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus, kas eeldusel, et see ei ole nii, võib huvitatud pool sellele sättele edukalt toetuda.

- 29 Esialgse märkusena tuleb meenutada, et protokoll nr 3 sätetest tuleneb, et ühendusest või Eestist pärinevatele toodetele kohaldatakse nimetatud päritolu tõendava EUR.1 sertifikaadi esitamisel lepinguga ette nähtud soodustuskohtlemist.
- 30 Vastavalt nimetatud protokoll artiklile 32 on sellegipoolest võimalik päritolutõendite järelkontroll, kui importiva riigi tollil tekib põhjendatud kahtlus taoliste dokumentide autentsuse, kõnealuste toodete päritolustaatus või kõnealuse protokoll teiste nõuete täitmise suhtes.
- 31 Eelotsusetaotlusest selgub, et Lactos toimunud järelkontrolli käigus tuli ilmsiks, et viimane ei olnud säilitanud kõnealuste toodete päritolustaatus kinnitavaid algdokumente ja et kättesaadavate andmete põhjal ei olnud eksporditud või päritolu võimalik kindlaks teha.
- 32 Sellega seoses on Euroopa Kohus juba otsustanud, et järelkontrolli eesmärk on kontrollida varem välja antud sertifikaadis EUR.1 märgitud päritolu õigsust (7. detsembri 1993. aasta otsus kohtuasjas C-12/92: Huygen jt, EKL 1993, lk I-6381, punkt 16, ja 17. juuli 1997. aasta otsus kohtuasjas C-97/95: Pascoal & Filhos, EKL 1997, lk I-4209, punkt 30).

- 33 Vastutav isik ei saa sertifikaatide EUR.1 kehtivuse osas rajada õiguspärast ootust asjaolule, et liikmeriigi toll on need esialgu aktsepteerinud, kuna see, et toll on deklaratsioonid esialgu aktsepteerinud, ei takista kuidagi hilisema kontrolli läbiviimist (eespool viidatud kohtuotsus Faroe Seafood jt, punkt 93).
- 34 Kui kauba sertifikaadis EUR.1 märgitud päritolu ei leia järelkontrolli käigus kinnitust, tuleb asuda seega seisukohale, et kauba päritolu on teadmata ja et sellele EUR.1 sertifikaadi andmine ning selle suhtes tariifse sooduskohtlemise kohaldamine on olnud ekslik (eespool viidatud kohtuotsus Huygen jt, punktid 17 ja 18, ning eespool viidatud kohtuotsus Faroe Seafood jt, punkt 16).
- 35 Neil asjaoludel tuleb teise küsimuse esimesele osale vastata, et juhul, kui kauba sertifikaati EUR.1 märgitud päritolu ei leia järelkontrolli käigus enam kinnitust, tuleb nimetatud sertifikaati pidada „ebaõigeks sertifikaadiks” tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b tähenduses määrusega nr 2700/2000 kehtestatud redaktsioonis.
- 36 Teise küsimuse esimesele osale antud vastust arvestades ei ole vaja vastata nimetatud küsimuse teisele osale.

Kolmas küsimus

- 37 Kolmas küsimus puudutab tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b kolmanda lõigu tõlgendamist redaktsioonis, mis on kehtestatud määrusega nr 2700/2000.

- 38 Esiteks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kelle kohustus on tõendada, et sertifikaat põhineb eksportija esitatud ebaõigetel asjaoludel.
- 39 Sellega seoses tuleb asuda seisukohale, et vastavalt tõendamiskoormise jaotumise väljakujunenud reeglitele on tollivormistusjärgse sissenõudmise algatamise eesmärgil tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b kolmanda lõigu algosale tugineda sooviva tolli kohustus esitada oma nõuete toetuseks tõendid, et ebaõigete sertifikaatide väljaandmine tuleneb sellest, et eksportija esitas ebaõigeid asjaolusid.
- 40 Samas tuleneb eelotsusetaotluse esitanud kohtu poolt tuvastatust, et käesoleval juhul ei olnud liikmesriigi tollil võimalik leida kinnitust selle kohta, kas sertifikaadi EUR.1 väljaandmiseks esitatud asjaolud olid õiged või mitte, kuna hoolimata protokoll nr 3 artikli 28 lõikest 1 tulenevast kohustusest ei olnud eksportija vähemalt kolm aastat enda valduses säilitanud asjaomaste toodete päritolu tõendamiseks kohaseid dokumente.
- 41 Seega peavad ettevõtjad oma lepinguliste suhete raames võtma kasutusele abinõud, et kaitsta end tollivormistusjärgse sissenõudmise riski vastu (eespool viidatud kohtuotsus Pascoal & Filhos, punkt 60).
- 42 Ka on käesoleval juhul vastutaval isikul järelkontrolli eesmärgi ehk sertifikaadi EUR.1 õigsuse ja täpsuse kindlakstegemise saavutamiseks kohustus tõendada, et kolmandate riikide ametivõimude poolt väljastatud sertifikaadid tuginevad esitatud õigetele asjaoludele.

- 43 Igal juhul ei peaks väljakujunenud kohtupraktika kohaselt Euroopa Ühendus kandma importijate tarnijate ebaõige tegevuse kahjulikke tagajärgi (eespool viidatud kohtuotsus Pascoal & Filhos, punkt 59).
- 44 Teiseks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus teada, kes peab tõendama, et toll, kes sertifikaadi väljastas, teadis ilmselgelt või oleks pidanud teadma, et kaubad ei vastanud sooduskohtlemise nõuetele.
- 45 Sellega seoses piisab, kui märkida, et isikul, kes soovib tugineda tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b kolmanda lõigu teises osas olevale erandile, lasub ka tõendamiskoormis näidata, et oli ilmne, et vastava sertifikaadi väljastanud ametiasutused olid või oleksid pidanud olema teadlikud, et nimetatud kaup ei vastanud sooduskohtlemise kohaldamise tingimustele.
- 46 Eelnevast lähtudes tuleb kolmandale küsimusele vastata, et isik, kes soovib tugineda tolliseadustiku artikli 220 lõike 2 punkti b kolmandale lõigule määrusega nr 2700/2000 kehtestatud redaktsioonis, on kohustatud esitama oma väidete kinnitamiseks vajalikud tõendid. Seetõttu on põhimõtteliselt tollivormistusjärgse sissenõudmise algatamiseks nimetatud artikli 220 lõike 2 punkti b kolmanda lõigu algosale tugineda sooviva tolli kohustus esitada tõendid selle kohta, et ebaõigete sertifikaatide väljaandmine on toimunud seetõttu, et eksportija on esitanud ebaõigeid asjaolusid. Kui tollil ei ole ainult eksportijale süüks pandava hooletuse tõttu võimalik esitada vajalikke tõendeid selle kohta, kas sertifikaat EUR.1 anti välja viimase poolt esitatud õigete või ebaõigete asjaolude põhjal, on tollimaksu tasumise eest vastutav isik sellegipoolest kohustatud tõendama, et kolmanda riigi ametivõimude poolt väljaantud kõnealune sertifikaat põhines õigetal asjaoludel.

Neljas küsimus

- 47 Arvestades esimesele küsimusele antud vastust, ei ole teisele küsimusele vaja vastata.

Kohtukulud

- 48 Et põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamise seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

1. Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik, artikli 220 lõike 2 punkt b Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 2700/2000 kehtestatud redaktsioonis on kohalduv tollivõlale, mis on tekkinud ja mille tollivormistust järgne sissenõudmine algatati enne nimetatud määruse jõustumist.

- 2. Juhul kui sertifikaati EUR.1 märgitud kaupade päritolu ei leia järelkontrolli käigus enam kinnitust, tuleb nimetatud sertifikaati pidada „ebaõigeks sertifikaadiks” määruse nr 2913/92 artikli 220 lõike 2 punkti b tähenduses määrusega nr 2700/2000 kehtestatud redaktsioonis.**

- 3. Isik, kes soovib tugineda määruse nr 2913/92 artikli 220 lõike 2 punkti b kolmandale lõigule määrusega nr 2700/2000 kehtestatud redaktsioonis, on kohustatud esitama oma väidete kinnitamiseks vajalikud tõendid. Seetõttu on põhimõtteliselt tollivormistusjärgse sissenõudmise algatamiseks nimetatud artikli 220 lõike 2 punkti b kolmanda lõigu algsale tugineda sooviva tolli kohustus esitada tõendid selle kohta, et ebaõigete sertifikaatide väljaandmine on toimunud seetõttu, et eksportija on esitanud ebaõigeid asjaolusid. Kui tollil ei ole ainult eksportijale süüks pandava hooletuse tõttu võimalik esitada vajalikke tõendeid selle kohta, kas sertifikaat EUR.1 anti välja viimase poolt esitatud õigete või ebaõigete asjaolude põhjal, on tollimaksu tasumise eest vastutav isik kohustatud sellegipoolest tõendama, et kolmanda riigi ametivõimude poolt väljaantud kõnealune sertifikaat põhines õigetel asjaoludel.**

Allkirjad